

SUMMARY SHEETS : ARTICLE 7 ECHFR

„Respektování soukromého a rodinného života

Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace.“

Obsah a působnost článku

Přes svou stručnou formulaci obsahuje článek 7 několik práv, která výrazně přispívají ke stále se rozrůstající judikatuře SDEU.

Jak bylo již na počátku zdůrazněno, článek 7 neposkytuje ochranu jednomu, ale rovnou čtyřem právům zaručeným všem lidem bez rozlišování, a v některých případech jsou článkem 7 chráněny i právnické osoby.

Tato práva zahrnují 1) ochranu **rodinného života**, 2) ochranu **soukromého života**, 3) ochranu **obydlí**, 4) ochranu **komunikace**.

Článek 7 Listiny je proto právem složeným z více prvků: navíc koresponduje s článkem 8 Evropské úmluvy o lidských právech (EÚLP) a reflektuje jej a na základě čl. 52 odst. 3 Listiny podléhá stejným omezením, která mohou být na tato práva uvalena.

Význam práv chráněných článkem 7 Listiny a samotným článkem 8 Listiny lze, stejně jako u článku 8 EÚLP, spatřovat v mnoha oblastech unijního práva. Jinými slovy, použitelnost článku 7 je velmi široká, což dokazuje judikatura SDEU. Pro advokáty se jedná o významnou příležitost, díky níž mohou ustanovení aplikovat v mnoha právních oblastech.

Článek 7 Listiny bude stejně relevantní v oblasti azylu jako v případě ochrany osobních údajů, otázek rovného zacházení (genderové rovnosti), mateřských práv, sociálního zabezpečení, volného pohybu osob (z pohledu přistěhovalectví), občanství EU nebo v oblastech unijního práva týkajících se dětí a ochrany jejich nejlepšího zájmu.

V jádru každého z těchto práv je chráněný pojem a jeho výklad, tj. odpověď na otázku, co je to „rodinný život“? Co je to „soukromý život“ ve smyslu článku 7 Listiny a jaké jeho sféry jsou chráněny? Co je „obydlí“ ve smyslu Listiny a jaká ochrana se na něj vztahuje v konkrétních případech? Následně je pak nutné se v rámci každého práva ve smyslu článku 7 ptát, kdo je jeho adresátem.

Dané pojmy jsou svou povahou abstraktní a podléhají výkladu, přičemž judikatura SDEU se ve vztahu k jejich obsahu a významu stále vyvíjí. Pojďme se teď zaměřit na jednu oblast unijního práva, která významně dopadá na jedno z práv uvedených v článku 7 Listiny: právo na rodinný život.

Výběr alespoň jednoho z těchto práv je výsledkem spíše praktického pojetí: významná část judikatury se týká všech práv zakotvených v článku 7 Listiny, na což navazuje rozsáhlé množství sekundárních právních předpisů týkajících se každého z práv vyjmenovaných v článku 7.

Právo na rodinný život je zaručeno každé osobě bez ohledu na její státní příslušnost a může vyplynout ve všech oblastech unijního práva, které se fakticky dotýkají pojmu rodiny.

Jednou z těchto oblastí je např. oblast přistěhovalectví, v níž vyvíjí Evropská unie společnou přistěhovaleckou politiku, jež má zahrnout (mimo jiné, ale nikoli výlučně) přijetí společných pravidel vstupu a pobytu občanů zemí mimo EU na území členských států Evropské unie (viz čl. 79 SFEU).

To se týká také opatření v oblasti individuální imigrace související se slučováním rodin. Evropská legislativa umožňuje sloučení rodiny jednak prostřednictvím směrnice 2003/86/ES u vybraných kategorií příslušníků třetích zemí definovaných právem EU (cizinci, kteří nemají občanství EU, a tedy ani občanství žádného členského státu), jednak prostřednictvím směrnice 2004/38/ES u tzv. unijních rodinných příslušníků občanů EU, tj. osob, které odvozují své právo pobytu od občanů EU.

Obě směrnice stanoví řadu podmínek, za nichž může být sloučení rodiny povoleno, i individuální omezení, pro něž nebude cizinci pobyt na území členského státu EU umožněn, a kdy tedy nebude moci vykonat své právo na rodinný život (z důvodů, jako je ochrana veřejného pořádku nebo nesplnění formálních podmínek žádosti o sloučení rodiny).

V tomto bodě je však důležité konstatovat, že obsah konkrétního práva chráněného Listinou není určován formou sekundárních právních předpisů EU. Právě naopak, veškerá kritéria a omezení práva na respektování rodinného života v sekundárním právu EU musí být zejména a především v souladu s ustanovením článku 7 Listiny.

Soudní dvůr ještě před přijetím Lisabonské smlouvy dospěl ve věci Evropský parlament v. Rada Evropské unie (C-540/03) k závěru, že obsah směrnice 2003/86/ES musí být vykládán ve světle základních práv (zde článku 8 Listiny) a rovněž musí být v souladu s koncepcí nejlepších zájmů dítěte.

Právo na rodinný život dle Listiny jde samozřejmě dalece nad rámec jakékoli jednotlivé oblasti unijního práva. Zároveň pak ve stále se měnící společnosti vznášejí nové otázky, jež redefinují koncepcie, které již předmětem výkladu byly.

Judikatura SDEU

Rozsudek Soudního dvora ve věcech C-356/11 a C-357/11 (*O. a S. v. Maahanmuuttovirasto a Maahanmuuttovirasto v. L.*, 6. prosince 2012), žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Korkein hallinto-oikeus (Finsko)

Klíčové pojmy: nejlepší zájem dítěte – závislá osoba – právo na příslušnost k rodině – právo na respektování rodinného života – sloučení rodiny

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-560/20 (*CR, GF, TY v. Landeshauptmann von Wien*, 30. ledna 2024), žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Verwaltungsgericht Wien (Správní soud ve Vídni, Rakousko)

Klíčové pojmy: sloučení rodiny nezletilého uprchlíka bez doprovodu s nejbližšími příbuznými v přímé vzestupné linii – nezletilá osoba bez doprovodu – účinek práva na sloučení rodiny nezletilého uprchlíka bez doprovodu – sloučení rodiny

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-400/10 PPU (*J. McB. v. L. E.*, 5. října 2010), žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Supreme Court (Irsko)

Klíčové pojmy: rodičovská odpovědnost – dítě nesezdaných rodičů – právo otce na péči – vynucení návratu dítěte

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-131/12 (*Google Spain SL, Google Inc. v. Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González*, 13. května 2014), žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Audiencia Nacional (Španělsko)

Klíčové pojmy: osobní údaje – ochrana fyzických osob v souvislosti se zpracováním těchto údajů – odpovědnost provozovatele – volný pohyb údajů – zájem veřejnosti vs. ochrana jednotlivců

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-212/13 (*František Ryneš v. Úřad pro ochranu osobních údajů*, 11. prosince 2014), žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Nejvyšším správním soudem (Česká republika)

Klíčové pojmy: pojem výkonu výlučně osobních či domácích činností – zpracování osobních údajů – výjimky a omezení ve vztahu k ochraně osobních údajů se uplatní pouze, pokud jsou přísně nezbytné – domácí kamerový systém nahrává osoby – ochrana vlastnictví, zdraví a života

Rozsudek Soudního dvora ve věcech C-148/13, C-149/13 a C-150/13 (*A, B, C v. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, 2. prosinec 2014), žádost o rozhodnutí

o předběžné otázce podaná Raad van State (Nizozemsko)

Klíčové pojmy: normy týkající se podmínek pro přiznání postavení uprchlíka – obava před pronásledováním z důvodu sexuální orientace – tvrzená sexuální orientace vs. důkazy – lidská důstojnost – respektování rodinného života

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-673/16 (Relu Adrian Coman, Robert Clabourn Hamilton, Asociația Accept v. Inspectoratul General pentru Imigrări, Ministerul Afacerilor Interne, 5. června 2018), žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Curtea Constituțională (Ústavní soud, Rumunsko)

Klíčové pojmy: právo občanů Unie svobodně se pohybovat – rodinní příslušníci – pojem „manžel nebo manželka“ – manželství mezi osobami stejného pohlaví – právo pobytu po dobu delší než tři měsíce

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-193/19 (A v. Migrationsverket, 4. března 2021), žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Förvaltningsrätten i Malmö – Migrationsdomstolen (Správní soud pro otázky přistěhovalectví, Malmö, Švédsko)

Klíčové pojmy: Schengenský informační systém – podmínky vstupu pro státní příslušníky třetích zemí – odmítnutí obnovit povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny z důvodu, že totožnost žadatele není jednoznačně prokázána – pohyb osob přes hranice – povolení udělené státním zastupitelstvím

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-746/18 (H. K. v Prokuratuur, 2. března 2021), žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Riigikohus (Nejvyšší soud, Estonsko)

Klíčové pojmy: zpracování osobních údajů – důvěrný charakter sdělení – uchovávání provozních a lokalizačních údajů poskytovateli služeb elektronických komunikací – použití údajů v rámci trestního řízení jakožto důkazů – přípustnost

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-490/20 (V.M.A v. Stolichna obshtina, rayon Pancharevo, 14. prosince 2021), žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Administrativen sad Sofia-grad (Správní soud města Sofia, Bulharsko)

Klíčové pojmy: volný pohyb – rodný list s údajem, že dítě má dvě matky – odmítnutí vydat uvedenému dítěti rodný list kvůli nedostatku informací o totožnosti jeho biologické matky – vnitrostátní právní úprava neumožňuje, aby rodiči byly osoby stejného pohlaví – povinnost mít rodný list k dispozici coby podmínka vydání průkazu totožnosti nebo cestovního pasu – rodinný život

Důležité

Jak již bylo uvedeno v části týkající se výkladu podstaty práv chráněných článkem 7 Listiny, článek 7 Listiny nechrání jen jedno, nýbrž čtyři samostatná práva. Právě kvůli tomuto rozsahu může být pro advokáty relevantní široká paleta otázek. Práva související s článkem 7 Listiny jsou právě kvůli tomuto širokému záběru základem značné části judikatury.

Je důležité připomenout, že zde rovněž hraje roli neustále se vyvíjející judikatura Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) a advokáti by ji měli podrobně sledovat.

Proč? Závěry ESLP ve věcech týkajících se použití identicky znějícího článku 8 Evropské úmluvy stanoví minimální standard ochrany pro práva zakotvená v článku 7 Listiny (viz klauzule o „minimální úrovni ochrany“ v článku 53 Listiny). Ochrana základních práv v Evropské unii musí zůstat (alespoň) na této úrovni. Listina však nebrání poskytování kvalitativně vyšší ochrany. To otvírá advokátům další příležitosti a ti tak mohou prostřednictvím režimu Listiny usilovat o zajištění ještě vyššího standardu ochrany lidských práv pro své klienty než podle ochranného režimu Evropské úmluvy.

Vrátíme-li se k podstatě věci, obsahuje článek 7 Listiny množství otázek, které budou Soudním dvorem do budoucna nadále vyjasňovány. Je tomu tak kvůli značné obecnosti klíčových pojmů chráněných článkem 7 Listiny, jež mohou být dotčeny posunem společenského pohledu na ně.

Jak zajišťují členské státy EU nejlepší zájem dítěte v rozhodnutích týkajících se rodiny, včetně úpravy péče a rodičovských práv?

Jaká opatření existují v boji proti diskriminaci založené na rodinném postavení a jak účinná jsou při podpoře rovného zacházení a příležitostí pro všechny fyzické osoby?

Jak se liší výklad a aplikace článku 7 napříč členskými státy EU a jaké problémy vyvstávají v harmonizaci rodinného práva a politik na evropské úrovni?

Jak vyvažuje článek 7 právo na soukromí oproti oprávněným zájmům správců a zpracovatelů údajů?

Co představuje zákonné a korektní zpracování osobních údajů podle článku 7 a jak organizace zajišťují jeho dodržování?

Jaké jsou dopady článku 7 na přeshraniční předávání údajů a mezinárodní dohody o sdílení údajů?

Jak článek 7 Listiny sladuje právo na soukromí s oprávněnými zájmy orgánů veřejné moci a soukromých organizací při zpracování a sledování údajů?

Jak dopadají nové technologie a praktiky digitálního sledování na rozsah a vymáhání práv na soukromí podle článku 7?

Soulad s dalšími evropskými/mezinárodními dokumenty

Článek 8, EÚLP

Článek 17, ICCPR

Článek 12, UDHR

Článek 3, Úmluva OSN o právech dítěte

Další zdroje
<ul style="list-style-type: none">
• Hailbronner, K. a Thym, D. (2022) <i>EU Immigration and Asylum Law: Article-by-article commentary. (Unijní přistěhovalecké a azylové právo: Komentář k jednotlivým článkům)</i>. Mnichov: C.H. Beck.
• Peers, S. et al. (2022) <i>The EU Charter of Fundamental Rights A Commentary. (Komentář k Listině základních práv EU)</i>. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft mbH & Co. KG.
• Tryfonidou, A. (2019) „<i>EU Free Movement Law and the children of rainbow families: Children of a lesser god?</i>“ (<i>Unijní právo volného pohybu a děti z duhových rodin: Děti nižšího boha?</i>, <i>Yearbook of European Law</i>, 38, s. 220–266. doi:10.1093/yel/yez001.
• Greer, S., Gerards, J.H. a Slowe, R. (2019) <i>Human rights in the Council of Europe and the European Union Achievements, trends and challenges. (Lidská práva v dosažených úspěších Rady Evropy a EU, trendy a výzvy.)</i> Cambridge, Spojené království: Cambridge University Press.